

Consultatie aanbod niet- frequentiegerelateerde ondersteunende diensten voor de distributienetbeheerder

Inhoudstafel

1	INLEIDING	1
1.1	DOELSTELLING.....	1
1.2	WETGEVEND KADER	1
1.3	CONSULTATIEPERIODE.....	2
1.4	ANTWOORDEN OP DEZE MARKTBEVRAGING.....	2
2	ONDERSTEUNENDE DIENSTEN VOOR DE NETBEHEERDER.....	3
2.1	DEFINITIE EN INTERPRETATIE	3
2.2	TYPES ONDERSTEUNENDE DIENSTEN.....	3
2.2.1	<i>Spanningsregeling in de stationaire toestand</i>	3
2.2.2	<i>Snelle blindstroominjecties</i>	4
2.2.3	<i>Inertie voor plaatselijke netstabiliteit</i>	4
2.2.4	<i>Kortsluitstroom</i>	4
2.2.5	<i>Inzetbaarheid in eilandbedrijf</i>	4
2.3	VRAGEN.....	4
3	DIENST : SPANNINGSREGELING IN STATIONAIRE TOESTAND DOOR LEVEREN OF OPNEMEN VAN REACTIEF VERMOGEN.....	5
3.1	PROBLEEMSTELLING	5
3.2	KARAKTERISTIEKEN VAN DE DIENST	6
3.2.1	<i>Technische specificaties</i>	6
3.2.2	<i>Modaliteiten rond de afname van de dienst</i>	7
4	PILOOTPROJECT	8
5	VERVOLGSTAPPEN	8

1 INLEIDING

1.1 Doelstelling

Fluvius wenst de marktpartijen te laten deelnemen in bepaalde aspecten van de exploitatie van de distributienetten. Diensten die kunnen ingezet worden ter ondersteuning van de exploitatie van het net worden gedefinieerd als 'ondersteunende diensten'. De mogelijke ondersteunende diensten worden exhaustief opgelijst en beschreven in par 2.2 van dit document.

Niet alle ondersteunende diensten zijn momenteel relevant om ingezet te worden op het distributienet van Fluvius. Sommige zijn eerder van toepassing op een transmissienet of zijn voorzien om situaties te controleren die zich zelden voordoen op het distributienet. Bovendien is de inzet van een ondersteunende dienst locatiegebonden : de dienst wordt ingezet voor het oplossen van een probleem dat zich voordoet op een specifieke plaats op het net en dus dient ook de oplossing op een specifieke plaats geboden te worden. Met plaats kan hier een gemeente, zone of distributielus in het net bedoeld worden, afhankelijk van het type dienst.

Fluvius organiseert een marktbevraging over welke niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten de stakeholders kunnen aanbieden aan de distributienetbeheerder en welk nut deze kunnen bieden voor het distributienet.

Bovendien wenst Fluvius ervaring op te doen met het inzetten van ondersteunende diensten door externe partijen door het opzetten van een proefproject. De bevraging omvat ook een oproep om concrete cases aan te brengen waar een dienst ingezet kan worden ter ondersteuning van een specifiek actueel probleem, zodat Fluvius de nodige ervaring en kennis kan opdoen om de ondersteunende dienst verder uit te bouwen tot een duidelijk gedefinieerd afroepbaar product.

1.2 Wetgevend kader

Met de toevoeging van Artikel 4.1.17/4 en Artikel 4.1.17/6 in het [Energiedecreet](#) werd in 2021 een kader gecreëerd voor de aankoop van flexibiliteitsdiensten voor het beheer van lokale congestie en de aankoop van niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten door de distributienetbeheerder.

Conform Artikel 2.3.22 en Artikel 2.3.23 van het [Technisch Reglement voor Distributie van Elektriciteit \(TRDE\)](#) dienen de distributienetbeheerders specificaties of regels op te stellen voor de aankoop van deze diensten.

Fluvius wenst een transparant en participatief overleg met de betrokken marktdeelnemers en marktpartijen op te starten over de specificaties voor de marktgebaseerde aankoop van flexibiliteitsdiensten voor het beheer van lokale congestie, en over de regels voor de aankoop van niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten en de aankoop van de netverliezen.

De scope van deze consultatie beperkt zich tot het in kaart brengen van het aanbod aan niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten in de markt, en de randvoorwaarden waaronder de marktpartijen in staat en bereid zijn om deze diensten aan de netbeheerder aan te bieden.

Op basis hiervan zal de netbeheerder een eerste versie van de regels voor de aankoop van niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten opstellen, die via een afzonderlijke consultatieprocedure met de marktpartijen afgetoetst zullen worden.

Parallel wordt een gelijkaardige procedure opgestart voor het opmaken van de specificaties voor marktgebaseerde aankoop van flexibiliteitsdiensten voor het beheer van lokale congestie of redispatching die eveneens via een consultatieprocedure met de marktpartijen afgetoetst worden.

1.3 Consultatieperiode

De consultatieperiode loopt van maandag 17 januari 2022 tot en met zondag 27 februari 2022.

Na de consultatieperiode verzamelt Fluvius alle ontvangen feedback. Fluvius zal de antwoorden analyseren, integreren in de verdere stappen van het overleg en op deze basis invulling geven aan de bepalingen van TRDE Art. 2.3.23.

1.4 Antwoorden op deze marktbevraging

Antwoorden op deze bevraging kunnen enkel doorgegeven worden via het antwoordformulier dat ter beschikking gesteld wordt op de website van Fluvius.

Bij elk antwoord kan u aangeven of deze informatie vertrouwelijk moet behandeld worden en dus niet mag gedeeld worden met de andere partijen.

2 Ondersteunende diensten voor de netbeheerder

2.1 Definitie en interpretatie

In het Energiedecreet wordt een ondersteunende dienst gedefinieerd als een dienst die nodig is voor de exploitatie van een transmissie- of distributienet, voor de elektriciteitsmarkt, met inbegrip van balanceringsdiensten en niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten, maar uitgezonderd congestiebeheer.

Ondersteunende diensten kunnen in principe aangeboden worden door alle marktdeelnemers, inclusief marktdeelnemers die energie uit hernieuwbare bronnen aanbieden, marktdeelnemers die aan vraagrespons of flexibiliteit doen, exploitanten van elektriciteitsopslagfaciliteiten en marktdeelnemers die aan aggregatie doen.

2.2 Types ondersteunende diensten

Het Energiedecreet onderscheidt de volgende soorten ondersteunende diensten :

- spanningsregeling in stationaire toestand
- snelle blindstroominjecties
- inertie voor plaatselijke netstabiliteit
- kortsluitstroom
- inzetbaarheid in eilandbedrijf

In de volgende paragrafen worden de verschillende diensten beschreven en wordt aangegeven welk het mogelijk nut is voor het net van Fluvius. De marktpartijen worden uitgenodigd aan te geven waar zij welke diensten zouden kunnen leveren en welke meerwaarde die zouden kunnen leveren voor Fluvius.

2.2.1 Spanningsregeling in de stationaire toestand

Het garanderen van een aanvaardbare spanningskwaliteit ter hoogte van het aansluitpunt van de klant is een taak van de transmissie- en distributienetbeheerder. Naast de nodige investeringen en aansluitvoorwaarden, kunnen de netbeheerders ook reactief vermogen inzetten onder de vorm van een ondersteunende dienst. Volgende aspecten zijn hier van belang:

Doelen:

1. Ondersteuning van de spanningsregeling in het DNB-net
2. Ondersteuning van de spanningsregeling op het uitwisselpunt van de DNB/TNB
3. Optimaliseren van de P/Q-transfer op het uitwisselpunt van de DNB/TNB
4. Ondersteuning van de spanningsregeling op het TNB-net

Middel: elke vorm van afname- of injectiewijzing van reactief vermogen via setpoint

Dienst: leveren of opnemen van reactief vermogen

2.2.2 Snelle blindstroominjecties

Zie C10/11 D.7.3 en RfG Art 20 2.b: snelle blindstroominjecties tijdens storingen en spanningsprongen. Dit wordt vandaag geborgd via aansluitvoorwaarden.

Gezien de lage frequentie en de geringe mogelijke meerwaarde voor de netgebruiker lijkt de meerwaarde om hiervoor een ondersteunende dienst op te zetten beperkt.

2.2.3 Inertie voor plaatselijke netstabiliteit

Om een goede frequentieregeling te garanderen is er nood aan voldoende inertie in het net. Daarnaast speelt inertie ook een rol in de stabiliteit bij vermogentransfers op het hoogspanningsnet. Voor beide aspecten is de TNB verantwoordelijk. Een eventuele noodzaak voor deze diensten zal dan ook eerder op initiatief van de TNB gebeuren.

2.2.4 Kortsluitstroom

Decentrale productie kan voor een te hoge kortsluitbijdrage bij fouten zorgen. Bij de netstudie worden potentiële problemen gedetecteerd en worden bijkomende voorwaarden opgelegd (kortsluitbegrenzing) om aansluiting op het net toe te laten. Een te hoge kortsluitbijdrage kan enkel door de installatie van de klant vermeden worden. Dit wordt via aansluitvoorwaarden geborgd.

2.2.5 Inzetbaarheid in eilandbedrijf

Het distributienet van Fluvius is zodanig opgebouwd dat er in normale netsituaties geen eilanden bestaan. In het geval van een onderbreking is het mogelijk dat er tijdelijk een eiland ontstaat. Gezien de zeer lage probabilliteit lijkt de meerwaarde voor het ontwikkelen van een dienst hiervoor beperkt.

2.3 Vragen

Nr	Vraag
1	Geef aan welke ondersteunende dienst(en), beschreven in paragraaf 2.2, u kan leveren aan Fluvius, en welk nut deze kunnen hebben voor het net.
2	Heeft u ervaring met vergelijkbare diensten aan andere netbeheerders in België of in het buitenland ? Zo ja graag verwijzing naar de betrokken netbeheerder en korte toelichting i.v.m. de geleverde dienst

3 Dienst : spanningsregeling in stationaire toestand door leveren of opnemen van reactief vermogen

3.1 Probleemstelling

Vanuit het perspectief van de netbeheerder lijkt een dienst voor het leveren of opnemen van reactief vermogen op korte termijn het meest relevant en de meest prioritair uit te werken dienst aangezien deze een oplossing biedt aan actuele noden op het net.

De marktpartijen worden opgeroepen om aan te geven of zij geïnteresseerd en/of in staat zouden zijn om deze dienst te leveren aan Fluvius en onder welke voorwaarden.

Doel van de dienst

Doel van de inzet van deze dienst is de spanningshuishouding op het net te verbeteren

De spanningshuishouding op punt houden is essentieel voor de verschillende actoren in de markt :

- Indien klanten te lage of te hoge spanning ondervinden zullen hun installaties niet goed functioneren of zelfs uitschakelen
- De distributienetbeheerder wenst de reactiefstromen doorheen het koppelpunt met de transmissienetbeheerder te beheersen om optimale werking van de spanningsregelaar te garanderen.
- De distributienetbeheer betaalt overschrijdingstarieven aan de transmissienetbeheerder indien het werkingspunt buiten bepaalde grenzen valt. Vanuit het oogpunt van kostenbeheersing wensen we de nodige mechanismen in te richten om op specifieke momenten en locaties het werkingspunt te kunnen beïnvloeden.

Middel

De spanningshuishouding kan beïnvloed worden door de sturing van reactief vermogen bij klantassets. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een gestandaardiseerde interface die centraal en realtime een setpoint voor reactief vermogen uitstuurt naar deelnemende assets.

De dienst kan in principe geleverd worden door elke asset die in staat is reactief vermogen af te nemen of te leveren en extern aanstuurbaar is.

Locatie

De spanningshuishouding op een bepaalde plaats in het net is het gevolg van een complex samenspel van het gedrag van aangesloten klanten (combinatie injectie/afname van actieve en reactieve energie) en de topologie van het net. Bijgevolg is de problematiek altijd locatiegebonden en kunnen mogelijke oplossingen ook enkel geboden worden in of nabij de betrokken zone.

3.2 Karakteristieken van de dienst

We vragen aan de mogelijke aanbieders van een ondersteunende dienst voor het leveren of afnemen van reactief vermogen om de technische oplossing te beschrijven waarmee ze deze dienst denken te kunnen leveren, en een voorstel te doen rond de modaliteiten waaronder zij deze kunnen aanbieden aan de distributienetbeheerder.

Bij het voorstellen van een technische oplossing is het belangrijk het middel en de karakteristieken van de geboden oplossing goed te omschrijven. We vragen om de karakteristieken en de modaliteiten te omschrijven aan de hand van de volgende deelvragen die in het antwoordformulier toegelicht dienen te worden.

Nr	Vraag
3	Kan u een dienst voor spanningsregeling in stationaire toestand door het leveren of opnemen van reactief vermogen aanbieden op het elektriciteitsnet van Fluvius ? Zo ja, omschrijf de technische specificaties van de dienst, en de randvoorwaarden waaronder u die kan aanbieden aan de hand van onderstaande karakteristieken (zie 3.1-3.18)

3.2.1 Technische specificaties

Nr	Karakteristiek	Toelichting
3.1	Asset type	<ul style="list-style-type: none"> Via welk asset type zal u de dienst aanleveren ?
3.2	Asset locatie (zone)	<ul style="list-style-type: none"> Op welke locatie is/zijn de assets gelegen via dewelke u de dienst kan leveren ?
3.3	Asset volume	<ul style="list-style-type: none"> Hoeveel assets kan u op dit moment inzetten om de dienst te leveren en wat is de verwachte evolutie ?
3.4	Minimum (geaggregeerd) vermogen	<ul style="list-style-type: none"> Welk (geaggregeerd) reactief vermogen kan u hiermee aanleveren ?
3.5	Spanningsniveau aansluiting	<ul style="list-style-type: none"> Op welk spanningsniveau zijn de assets waarmee u de dienst kan leveren aangesloten ?
3.6	Frequentie van gebruik/activatie	<ul style="list-style-type: none"> Zijn er beperkingen in de frequentie of duur van de levering van de dienst door 1 of meerdere assets ?
3.7	Profiel	<ul style="list-style-type: none"> Wat is het typisch profiel van de geleverde dienst. Omschrijf de volgende parameters : <ul style="list-style-type: none"> Response tijd Ramping tijd Minimum duur
3.8	Engagementsniveau beschikbaarheid	<ul style="list-style-type: none"> Zijn er beperkingen in de beschikbaarheid van de dienst ?
3.9	Activatie	<ul style="list-style-type: none"> Hoe ziet u de aansturing van de klantassets concreet gebeuren ? Welke technische mogelijkheden zijn er

		vandaag reeds aanwezig en wat moet er nog geïnstalleerd worden ? <ul style="list-style-type: none"> • Welk communicatiekanaal kan gebruikt worden voor activatie van de dienst ?
3.10	Periode en tijdsvenster dienstverlening	<ul style="list-style-type: none"> • In welke periode kan u deze dienst leveren (vb vanaf 2023,...) • In welk tijdsvenster kan u de dienst leveren (vb april-oktober op werkdagen tussen 8u-17u)
3.11	Andere randvoorwaarden	<ul style="list-style-type: none"> • Geef andere relevante technische specificaties indien die hierboven niet opgelijst zijn

3.2.2 Modaliteiten rond de afname van de dienst

Nr	Karakteristiek	Toelichting
3.12	Vergoedingsmechanisme	<ul style="list-style-type: none"> • Hoe ziet u de "waardebepaling" van geleverde diensten ? Wat is volgens u de aangewezen manier voor het vergoeden van de dienst en is deze afhankelijk van de manier waarop hij aangeleverd wordt ? • Welke prijsformule zou u naar voor schuiven ? • Welke factoren moeten volgens u de prijszetting van de dienst bepalen ?
3.13	Contracttermijn	<ul style="list-style-type: none"> • Wat is de gewenste of mogelijke termijn waarover u de dienst kan leveren ?
3.14	Combinatie met andere diensten	<ul style="list-style-type: none"> • Denkt u deze dienst te kunnen leveren in combinatie met andere diensten ? Indien niet, wat is de beperking of impact op deze en de andere diensten ?
3.15	Penalisatiemechanismen	<ul style="list-style-type: none"> • Hoe kijkt u naar penalisatie indien de dienst niet geleverd wordt conform contractuele afspraken. Wat is voor u een billijke verhouding tussen opbrengst en penalisatie ?
3.16	Poolbeheer en kwalificatieproces	<ul style="list-style-type: none"> • Hoe zou het beheer van de pool van de deelnemende assets verlopen ?
3.17	Settlement & metering	<ul style="list-style-type: none"> • Hoe ziet u de afrekening van de geleverde volumes ? Welke meetgegevens zijn hiervoor vereist en hoe worden deze uitgewisseld ?
3.18	Informatieuitwisseling	<ul style="list-style-type: none"> • Welke informatie-uitwisseling is volgens u noodzakelijk tussen de aanbieder van de dienst en de netbeheerder voor een correct beheer en afrekening van de dienst ?

4 Pilootproject

Fluvius wenst ter ondersteuning van het uitwerken van de dienst ‘aansturen van reactieve energie’ een pilootproject op te zetten om met tussenkomst van een derde partij klantassets aan te sturen om de uitwisseling van reactieve energie op het koppelpunt DNB/TNB te controleren.

Op dit moment is de behoefte voor het aansturen van reactieve energie het grootst in regio Noorderkempen.

De marktpartijen worden opgeroepen om zich kandidaat te stellen en samen met de netbeheerder een concrete case uit te werken in deze regio waar praktijkervaring opgedaan kan worden.

Geef aan welke case u kan opzetten en wat de randvoorwaarden zijn waaronder u hieraan kan meewerken (timing, budget, technische randvoorwaarden,...).

Nr	Vraag
4	Bent u bereid of in staat deel te nemen aan een pilootproject voor het aansturen van reactieve energie of een andere ondersteunende dienst ? Zo ja, beschrijf uw voorstel en de randvoorwaarden waaronder u hieraan kan meewerken : timing, budget, technische randvoorwaarden,...

5 Vervolgstappen

Op basis van de input uit deze marktbevraging zal Fluvius een eerste versie voor de regels voor de aankoop van niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten opstellen. Deze regels zullen op hun beurt via een consultatieprocedure met de betrokken marktpartijen afgestemd worden.

De marktpartijen worden uitgenodigd om hun aandachtspunten mee te geven in de verdere evolutie en uitwerking van deze diensten door de netbeheerder.

Nr	Vraag
5	Welke zijn volgens u aandachtspunten naar verdere evolutie en algemene bepalingen van dergelijke systeemdiensten (na piloot/testperiode)
6	Welke drivers zijn bepalend om een win-win situatie te creëren (open en competitieve markt & genoeg aantrekking en potentieel voor marktspelers)